

Predplatná cena:
na celý rok 3 zl. 72 kr. r. č.,
na pól roka 1 zl. 66 kr. r. č.,
s „Priateľom Školy“ Lit.:
celoročne 6 zl. 2 kr. r. č.,
pólročne 3 zl. 1 kr. r. č.

CYRILL a METHOD.

Vychádza každú sobotu.
Predpláca sa
u vydavateľa a redaktora
Dr. Ondra Radlinského
(Festung, Georgi-Platz,
Burggasse, č. 214).

Katolícke Noviny pre Cirkev a Dom.

Číslo 16.

V Budíne, dňa 21. Apríla 1860.

Ročník XI.

Na rozlučnú

dôstojnému pánu Jánovi Stanga

dekánovi školdozorcovi okresu oslanského a farárovi dosiaľ H. Kameneckému.

Ioannē Stanga sInt a Deo MVLta felICIA seCLA!

Obloha sa smeje už jasnejšie,
Príroda sa šati rastlinami,
Háje pučia čo deť zelenějšíe
Sňah sa topí všade pod Tatrami.

Už pole rozsiahle pod Vtáčnikom,
Otvára sa k práci všem roľníkom.
Rozveselil sa les už zelený,
Lebo v ňom znie vtáctva hlas mi-
lený.

Celý kraj náš sa rozzelenieva,
Prebúdza prírodu báječná jar,
Vietor teplý milo nás ovieva.
Hoj, všemu tvorú je to Boží dar!

Čo dúmaš o tomto moja lutno?
Či ti k hláholeniu je tak nutno?
Chceš sa rozveseliť ľubím hlasom?
Nie! Já pejem žalost s jarným
časom.

Nemôžem znieť plesným so zápalom
Lúčenie Pastiera ach, so stádom;
Já vyrážam len zvuk s veľkým žialom,
Dojatá lúčenia toho pádom.

Jaj! necháva nás Pastier milovaný?
Pôjde oblažiť zas ta Oslany?
I jako že sa s ním rozžehnáme?
Jako sa s Pastierom lúčiť máme?

Verní sa hrnú ta ustrnutí
So svojim sa lúčiť Milovaným;
Žialom v srdciach svojich sú pohnutí
Nad osúdom týmto nečakaným.

Mysle, srdcia ľudu sa kormúta,
Bôle oči k vreľým slzám núta,
Nik sa nepohnutý nenachádza;
Bo už Pastier dobrý preč od-
chádza.

Trúchli rodisko! rmúť sa otčina!
Šťastná si bola mať svojho Syna.
Hľa, už sa preč berie tvoj Hr-
dina!

Odbila odchodu mu hodina.

Umlkni lutno! tys není v stave,
Zavzníeť Pastierovi k hodnej sláve.
Od teba nemožno veľa žiadať
Bys išla Otcovi vďaky skladať.

Vylej vďak v tichosti! Len narádzaj
Všem veriacim Jeho prajotužby,
A Otca tvojého odprevadzaj
Na miesto vznešenejšvätejšlužby.

Ó, neprestaň želať: by šťastného
Zadržal Stvoriteľ Dôstojného;
Želaj Jemu stále šťastia sviatky,
Odporuč sa Jemu do pamiatky!
V mene farníkov V ☉

Dedictvo svätého Petra.

Spisal Štefan Hyroš.

(Dokončenie.)

Teraz prikróčujeme ku listine Ottona I. cisára, ktorého dejepis menom veľikého nazýva. — Behom 9. 10. a 11. stolaťa smutné časy plynuly v Ríme a Itálii. Ludvika pobožného potomci od dedov svojich, Pipinov, a Karolov výtečnosti odrodili, nie len sami v netečnosti hnili, až dľa výpovedi Cabassutia (tamže n. 12. 15. 26.) viacej zverom nežli ľuďom podobní, — po žebrote Karola Hrubého, — a všiváctve Arnulfa, — v Ludvikovi III. pachofati i vyhynuli, — a cisárska hodnosť prešla na saského Konráda, a syna jeho Henrika Vtáčnika, ktorý mal Syna Ottu, od víťazství, i nad Slavjanami vydobyťch, nazvaného veľkého. Tohoto z Germánov (nemcov) prvého, Ján XII. Pápež, (prvý čo si meno premenil, výjmuč snád Hadriána III.) do Itálie vyvolal, aby seba, i rímsku Cirkev od tyranského repriateľstva Berengárovho vyslo-

bodil; — ktorý, skôr prisahou zaviazaný, že rímskej Cirkvi všetko navráti (Can. 33. Tibi Domino. Dist. 63.), po odohnatom Berengárovi, a jeho synovi Adelbertovi, keď každému svoje navrátil, v nasledujúcom roku 962. do Ríma príjduc, s najväčšou slavnosťou od Jána XII. Pápeža, za cisára pomazaný a korunovaný, nie len to, čo vrchnári Ríma a Itálie s pomocou Markgrófov Tuscie, Pápežov podmanivší odobrali, nazpät navrátil, leš i na drahých kameňoch, zlate a sriebre mnoho daroval Pápežovi; — na čo tento so všetkými mesta prednými prisahal, že sa k Berengárovi a Adelbertovi nikdy neskloní (Rukop. Csajághy ex Luitprando Histor. L. 6. c. 6. apud Lud. Ant. Muratori Rer. Italic. script. T. 2. — Contin. Reginon. ad A. 962—4. et 967. apud Percz T. 1. — Diploma Ottonis I. M. apud Baron. ad a. 962. — vid Cabassutius Not. Eccl. Saec. X. — Cherier H. E. T. 3. Peri. 3. §. 20—2. — Sandini Vitae Pontf. Joan. XII.—). — Baronius k r. 962. povedá: že pôvodná darovacia listina zlatými písmenami značená

zachováva sa v Ríme v zámku sv. Anjela, a dva odpisy v knižnici vatikanskej. Povstali síce proti jej pravdehodnosti Goldast, a potom z katolíkov Lud. Ant. Muratorius, vtedy, keď medzi Klementom XI. Pápežom, a Jozefom I. cisárom z ohľadu Kommachium, čo sa tiež v listinách číta, povstala rozopra, chcúca poslúžiť cisárovi. — Ale obadva tito protivníci sú nanešťastie odrazení skrze Gretsera (Apologia Baronii c. 20. et Defensione in Goldast. L. 2. c. 15.), a Csajághyho (Egyházi folyó irás 3. Füzet. az egyházi bizodalomról.*). — Politici, sledujúce po príčinách tohoto podarunku povedajú, že Otto cisár, obohacujúc Pápeža, chcel v Itálii upevniť svoju mocnosť, aby tamten kniežatom a grófom vzdorujúc, pevnou sebe zostal podporou, tak, jako sa to i v Germanii delalo, kde Ottovia biskupom mnohé zemištia podávali, aby jich sebe zaviazaných s väčšou dôverou proti svetským veľikášom vo všetkých pádoch k sebe naklonili. Ale kdo v každom dobrodení takéto zemské ciele a pohnútky vyhľadáva, a nič vyššieho v tom neuznáva, ten veru neukazuje myseľ pravosmyšľajúcu. — Leš doložiť sa tu ešte musí, že Otto I. cisár, oných, v darovacej listine menovaných panstiev len užitek osohu udelil Pápežom, — nadvládu ale (supremam potestatem, dominium directum) podržal sebe, a synovi svojemu. (O záväzku Otta III. viď Cherier H. E. T. 3. P. 4. §. 34. str. 255.)

I Otto IV. cisár, vyhnaného Jána XIII. Pápeža na svätú stolicu osadivší, došiev s nim do Ravenny, snem držal, v ktorom „apostolskému Jánovi“ mesto i zemište Ravennátu, a premnohé iné v predošlých časoch rímskym Pápežom skrze Berengaristov odobraté navrátil (Contin. Reginon. extr. L. 2. Script. Rer. Germ. Pistorii T. 1. pg. 112. — Hieronymus Rubens. L. 5. Hist. Ravenn. pg. 261. apud Sandini Joannes XIII.).

Henrik II. svätý, ačpráve Eberarda svojeho kancellára za biskupa do Bambergu vymenoval, a statkami obohatil, — ale v rímskej Cirkvi žiadnych predsudkov sa nedopustil (Cherier tamže Peri. 3. §. 20. 22.); ba radšej od Pápeža Benedikta VIII. v Ríme za obranca rímskej Cirkve menovaný, pomazaný a korunovaný za cisára, všetky dobrovnosti a práva od Pipina, Karola Veľkého, Ludvika Pobožného, Ottov otca i syna, udelené potvrdil; udeliac k tomu kňazom a ľudu v Ríme slobodu volby Pápeža, v prítomnosti však cisárskych vyslancov (Baron. ad a. 1014. §. 7. apud Sandini Vit. Pontf. Benedictus VIII.).

Postupujúc ku chýrečnému podarunku gróffy Thuscie a Ligurie, dľa nektorých i Lombardie

*) Viď Cherier H. E. T. 4. Peri. 5. §. 38. — Rukop. Vass H. E. Peri. 4. §. 48.).

(Sandini tamže n. 13.), musím započat slovami Cabassutia (tamže Saec. XI. n. 12. 27.), že časy 10—12. storočia boly pre Cirkev a cisárstvo veľmi smutné a nešťastné. Najme Cirkev Božia, choť Kráľa kráľov nie od nápadníkov Petra, ktorému kľúče kráľovstva nebeského Kristus Syn Boží udelil, — leš pýchou, zbrojou, a figlami cisárov tlačená, bývala riadená, musiac devciť jejich žiadostam, vtiskujúcim na malé úrady tak, jako i na najvyššie hodnosti cirkevné mužov roztopašných, ktorí nie pastieri, leš vlci prvé miesta v Cirkvi zlatom, a podlou výsluhou kupovali od kniežat sveta tohoto, a temnosť týchto, i od jejich sluhov, a sluhov sluhov, tak, že sa konaly dražby, kdo by viacej dal? (Rodolph. Glaber L. 5. c. 5.). Bolo to sberby! neumelosti! závisti! — div! že toto zlé trvalo za tri stolia! — Z čoho sa stalo, že i na svätú Petra stolicu viac nehodných a protipápežov dobehlo. — Z pomedzi cisárov toto zapričinnujúcich najhorší boli potomci Henrika II. svätého, keď jeho velebná duša po jeho umretí k nebeštanom odletela. — Henrik IV. najväčšou zlostou vynikal proti Cirkvi Božej, ktorá vzdychala pod ťažkým jarmom nevoľnej služebnosti, neopovažujúc sa ho odhodiť (Cabassutius tamže n. 11. — Can. 1. In nomine. Dist. 23.), lebo ešte chyboval veľkého ducha muž, ktoréhožto ruchom (impuls) by sa vyšinula na vrcholec vlády Pápežskej. Až sa i tento dostal Cirkvi v osobe Rehora VII. Pápeža, na ňomž sa vyplnilo, čo si pri nohách otca tesára jako dieťa neumelé rezom z Dávida vypísal: že bude panovať od mora do mora (Cherier tamže §. 26.). Tohoto ráznej neohrozenosti a vytrvalosti muža vo vyslobodení Cirkve Božej mocne podporovala gróffka Mathilda, rímskej cirkve dcéra mužskej zmužilosti a stálosti, ktorá Henrikovi IV. tým viac odporovala, čím viac jeho figle, a Pápežovu nevinnosť poznala; až konečne po smrti manžela a matky, Rehorovi Pápežovi a rímskej Cirkvi všetke svoje panstvá právom dedičným kolo roku 1076—7. podpísala, a „najoddanejšie obtovala,“ bojąc sa hnevu cisára Henrika sebe obtížneho (Rukop. Csajághy, ex Chronico Cassin. L. 3. c. 49. apud Lud. Ant. Murator. Rer. Italic. script. T. 4. edit. Mediol. a. 1723. — Cherier tamže §. 27. — Sandini Vit. Greg. VII. a nota 12. 13. kde okrem iných i Donizo krásne veršami vypisuje onen účinok evanjelickej Marthy tejto.). — Listina podarunku bola hned shotovená, ktorá však že shyňula, Paškalis II. Pápež roku 1102. vyslal ku gróffke Bernarda, kardinála a opáta z Vallumbrosy, žeby obnovenie podarunku vykonal. Čo sa i stalo (Muratori T. 5. a. 1724. — a ostatní jako povyš.). — Ponevác ale v tejto listine povedá:

„Já Mathilda . . . za liek duše mojej a rodičov mojich dala a obetovala som Cirkvi svätého Petra, skrže prosredníctvom Pána Rehora Pápeža 7-ho všetke panstvá moje, právom vlastníckym, jak tie, čo som vtedy mala, tak tie, ktoré som nadobudnúť mohla, či právom dedičným, a či iným jakýmkoľvek ku mne prislúchajú;“ — preto nektorí učení mužovia po Schleidtovi (origines Guelphi T. 1. Hannover. 1750. L. 3. c. 5.) domýšľajú sa, že grófica nie léna rimanského cisárstva, čo držala, nasledovne nie markgrófstvo Thuscie, a kniežatstvo Spoletu, — leš len majere svoje (allodia) darovala, lebo že len tieto právom vlastníckym držala. Ale vyreknutie: „právom vlastníckym“ má sa vzťahovať nie na panstvá darovateľkyne, leš na slová: „dala a obetovala som.“ (Rukopis Lad. Vass, a Csajághy.), jako by bola rekla: dala a obetovala som všetke panstvá moje právom vlastníckym, žeby jich Cirkev rimska jako vlastné panstvá držala; — čo tým viac sa tak rozumieť musí, lebo Mathilda dokladá: „či právom dedičným, a či iným jakýmkoľvek právom ku mne prislúchajú.“ — Ani sa tu nejedná o to, zdáľiž to Mathilda urobiť mohla? leš o to, jako ona listinu darovaciu rozumela? — A prečo by ona to nebola urobila? veď Henrikovi, proti nemuž i zbrojou ľahala, nežičila, — áno spolu s mnohými inými ho opovrhovala. — Žeby ale Mathilda bola z darovaných zemíšt nečo nekomu inému pozdejšie, ešte za živa dala, to nikam nevysvitá' — ač to ovšem urobiť mohla, poneváč darovanie len na pád smrti, závetom učinila. I po smrti Mathildynej rimska stolica podarúnok tento nie hneď obdržala; lebo ho Henrik V. cisár zaujal, a síce léna riše rimskej jako cisár, a majere jako príbuzný (Chronicon Cassin. L. 4. c. 60. apud Muratori ibid. T. 4. Mediol. 1723. — Chronic. Alberici ap. Godefr. Guiliel. Leibnitzium in succession. Histor. ad a. 1115.). Ani šlapaje niet, žeby Paškalis Pápež bol naproti sa oprel, alebo z dedictva Mathildynho nečo prijal. Avšak Innocent II. Pápež už aspon majere Mathildyne držal, lebo jich r. 1133. pod výminkami dal užívať Lothárovi II. cisárovi i cisárovne, i Henrikovi, bavorskému kniežaťu, jejich zaľovi, jako to vysvitá z listu jeho týmto daného (Sandini Vit. Pontf. Innocentius II. Baron. ad a. 1133. §. 3. et Labaeus Conc. T. 10. pg. 946. kde i to stojí, jak ďaleko sa rozširoval majer (allodium) grófký Mathildy v kniežatstve Mantue, Parme, Regie, Mutine, a celú Garferoniú).

Žiaden Pápež nevynikal tolkou vládou, jako Innocent III. ktorý sprisahajúc praefekta mesta Ríma, a starešinstvo, i ľud rímsky pod mocou udržal, i odobraté rimskej cirkvi zeme vydobyl. Kon-

stancie Auguste, Henrika VI. cisára vdove, a jej synovi Federikovi na léno udelil kráľovstvo Sicilie, vojevodstvo Apulie, a kniežatstvo Kapue; — berlu ale cisársku napred Ottovi, saskému vojevodovi, potom Federikovi II. kráľovi Sicilie dal. — Nástupca Honorius III. Pápež častí sihoti Korsiky dal Genuenským, aby mu každoročne jeden funt zlata zplácali; a tohože Federika II. korunujú, obsiahol od neho, žeby zeme grófký Mathildy rimskej Cirkvi navrátil (Sandini Vit. Pontf. horum. — Cherier H. E. T. 3. Peri. 4. §. 2. 33. 34. 36. pg. 262.). — Konečne, keď Rudolf I. gróf Habsburgský, od nehož veleslavný rod rakúsky pochodí, vo veľmi mutnom Germanie stave najviac vplyvom kňazstva, menovite pričinením a pôvodom Wernera, arcibiskupa Mohúčskeho (Moguntia), jakžto knieža nie majetné, ale pobožné, spravdlnosti milovné, bojovné a múdre, roku 1273. za cisára vyvolený bol, Rehorovi X. Pápežovi v Lausanne, potom i na sneme všeobecnom Lugdunskom, prisahou (ktorá sa číta u Graciana Can. 33. Tibi Domino. Dist. 63.) a listinami hneď prislúbil r. 1275. že nie len všetkého práva na mesto Rím a Siciliu sa vzdáva, leš aj Exarchát Raveny, i ostatnie zemíštia cirkve brániť bude; na to ho tento čo vyvoleného kráľa rímskeho potvrdil, a Alfonsa Kastelly kráľa k vydaniu znakov cisárskej hodnosti nútil. Mikuláš III. Pápež ale, na ztížnosť Rudolfovu, proti Karolovi Andegavenskému, Sicilie kráľovi, ohľadom Hetrúrie, a cisárskej hodnosti zloženú, mu dobre poslúžil. Povďačný tedy cisár nie len že všetké predošlé podarúcky, výsady, a všetko iné, od predošlých kráľov a cisárov rimskej Cirkve udelené, novou listinou potvrdil, všetkého práva na dŕžavy Pápežské sa vzdal: leš i listiny Ludvika Pobožného, Otta Velkého, a Henrika II. podpísal; mestá Ferraru a Kommach, s Romandiolou, Exarchátom Ravenáty, a Bononiou pridal; a žeby to nikdy viac do pochybnosti braté nebolo, všetko skrže Š. R. riše Volencov potvrdiť dal. (Všetke spomenuté listiny ukazuje Raynald k r. 1275. §. 37. — §. 38. — 1278. §. 45. — §. 51. — 1279. §. 3. — §. 6. — toto i u Bellarmína de Translatione Imp. L. 3. c. 3. — vid. Sandini vit. Pontf. Gregorii X. et Nicolai III. — Cherier H. E. T. 3. Peri. 4. §. 37. — Rukop. Csajághy. — Cabassutius Notit. Eccl. Saec. 13. n. 15. 19. 20. —) — Od tejto doby rímski Pápeži v Ríme, a v celej dŕžave svojej nie len panstvo osožné, leš i rovné a základné majú, všetko držiac právom vlastníckym a neodvislým. A tak Frankov, a iných dobrodincov štedrotu dovršila a prevýšila kmena rakúskeho velikodušnosť.

Roku 1346. Karol IV. pred volbou na hodnosť

cisársku sa zaviazal Pápežovi Klementovi VI. v Avenione, že dávne práva skrze cisárov Pápežovi dané usilovne udrží, a čo Ludvik bavorský, a iní cisári rušli, navráti; Rím okrem korunovania (zbrojnou mocou) nenavštívi, a rímskeho Pápeža obrancom bude (Alber tamže Saec. 14. n. 15. — Cherier tamže §. 39.).

Tu len to ešte doložiť treba, že tenže Pápež Klement VI. jeden deň z Pápežov Avenione, toto mesto od Johanny kráľovny Sicílie, a grófký Provinci kúpil za 80,000 florenov v zlate florentínskom. (Instrument verejný z bibliotéky Vatikánu ukazuje Bzovius k r. 1348. — Spondanus, apud Sandini Vit. Pontif. Clemens VI. — Cherier tamže §. 42.).

Keď Napoleon I. korsikánsky z prachu zeme na najvyšší chlum slávy svetskej vystúpivší, a všetek rad Európy prekrutivší, i do Pápeža Pia VII. sa zažrev, tohoto z Avenionu, a troch Legácií v Itálii oblúpil; potom ale, že ho r. 1804. za cisára korunovať, a jeho chuťkam hoveť nechcel, r. 1808. Rím obsadil, a výjmac mesto s okolím, ostatniu celú Pápežskú dŕžavu sebe privlastnil; — napokon r. 1809. aj Rím, s celým Státom Pápežským zaujal, a preto z Cirkve od Pápeža vyobcovaný bol; za čo tohoto do žaláru v zámku Fenestrelly zatvoreného pres 5. rokov držal; až r. 1812. v Rusku, potom i pri Lipsku skrotený, a r. 1815. pri Vaterlóve upratý, a zase nazad do prachu zemského zhodený, všetko utratil. Vtedy sa ukázalo, že Boh, u nehož není nemožné žiadno slovo, ponížených povyšuje (Luk. 1, 37. 52.); lebo Pápež bol s najvätsou slávou navrátený dedictvu svätého Petra, menovite „večnému mestu Rímu;“ a na sjezde viedenskom celé to dedictvo, vynímajúc Avenionu, jemu potvrdené bolo (— Porubsky Jus eccl. §. 186. n. 1. — Cherier H. E. T. 4. Peri. 5. §. 45. 46. —). Všetko to poslúžilo ku prospechu svätej Cirkve Božej; — a obyvatelia Sardínie, menovite mesta Nizza na pamiatku priechodu Pápeža r. 1809. a 1814. poníženého, a povýšeného, večitý pomník postavili. (Cherier t. §. 47.).

Rímski Pápeži na znak svojej časnej zemskej vlády užívajú jako panovníci od nektorých časov korunu. První, čo jednou zlatou obručou ozdobenou tyarou korunovaný bol, je Mikuláš I. r. 858. — druhé zlaté kolo pridala tyare Bonifác VIII. r. 1294. — a tretiu korunu dodal Urban V. r. 1362. (Sandini Vitae Pontif. — et Natalis Alexand. H. E. T. 8. Diss. 25. Prop. 6.); čo tajomný má význam, trojakej vlády: zemskej, nadzemskej, a podzemskej; jako tiež účinkovania Boha Otca, Syna, a Ducha Svätého.

A toto je výťah, alebo jestli sa tak páci, kostlivec dedictva svätého Petra. Má on síce málo

tela, lebo priester Novín nedopustil ho vytučiť; ale miesto toho má mocné žily; a výbornej pružnosti čuvy, z ktorých sa snadno porozumieva, že veru žiadno knieža není, čoby tak dávne, poriadne, a počestné právo a vladárstvo preukázať mohlo, jako svätá stolica Pápežská. — A už som vyplnil, čo som slúbil. — Úvahy a následky z tohoto pojednania plynú volne samy; jestli sa však velebnej Redakcii ľúbi, já som hotový prestúpäc z pola kladistvého (positívneho) ku vodám svaru a odpierania (IV. Kn. Mojž. 20. 13 24. — 27. 14. — V. Kn. 32. 51.) všetko povšimnúť, rozvážiť, a rozuzliť. (Posnažte sa o to. *Red.*)

Exkommunikačné Breve.

(Dokončenie.)

Ponevác teda z jednej strany nie bez hlbkej bolesti vidíme, žeby všetke naše ďalšie snáhy darobné boly u ľudí, ktorí „jako hluchí hadi, ktoré svoje uši zapchávajú“ *) sa našim napomínaním a zťažovaním dosiaľ nijak pohnúť nedali, — a ponevác z druhej strany sme sebe dobre povedomí, čo pri tomto považlivom stave veci, ten skrze zlých ľudí učineny násilný útok na Cirkev, apoštolskú Stolicu a celý katolícky svet nutne požaduje, musíme sa obávať, abysme sa skrze ďalšie odkladanie vinnými neucinili zanedbania našej svätej úradnej povinnosti. Vec táto už temer tá prišla, že dľa príkladu našich najvznešenejších predkov, tú najvyššiu moc použiť musíme, ktorá je nám k rozviazaniu a zaviazaniu od Boha udelená, aby tá úplne zaslúžená prísnosť naproti vinníkom upotrebená bola a druhým k spasitelnej výstrahe slúžila. Vyslovujeme sa teda opäť, — potom, jako sme už tichými už verejnými modlibami Ducha Svätého zaosvietenie prosili a obzvláštny výbor Kardinálov k porade o tom privolali, — mocou plnomocenstva Božieho a svätých apoštolov Petra a Pavla a nášeho vlastného, že všetci tí, ktorí v menovaných zemích našich Pápežských státov skazonosnú revolúciu, potom nepravé privlastnenie, opanovanie, vpadnutie do týchto zemí a iné podobné činy, proti ktorým sme vo vyšemenovaných rečach 20 Jun. a 26 Sept. predošlého roku zťažovanie pozdvihli, lebo ktorí bár len jednotlivé z týchto skutkov provedli; jako tiež aj tí, ktorí jim k tomu rozkaz dali, ktorí provedenie to uľahčili, jich podporovali, jim radili a ktorí sa jich pridržali, jako tiež vôbec tí všetci, ktorí pod jakoukoľvek zásterou a lecijakým spôsobom lebo k provedeniu menovaných činov nejaký činný vplyv mali alebo bezprosredne sami jich provedli, —

*) Žalm. 57, 5.

pod väčšiu exkommunikáciu padli, jako aj pod iné censúry a tresty cirkevné, ktoré cirkevné zákony, pápežské nariadenia a ustanovenia všeobecných snemov, obzvlášte trientsky¹⁾ na podobné pády vyniesly; týmto tiež vyslovujeme — keďby toho potreba bolo — opäť proti nim vyobcovanie (exkommunikáciu) a kľažbu (anathema) s tým obšírnejším osvedčením: že oni takto všetkých a každých práv, milostí a blahosklonnosti, ktoré od nás lebo našich predkov, rímskych Pápežov, jako koľvek obdržali, sú za trest pozbavení, a že jich od týchto trestov žiaden rozhrešiť nemôže, jako my sami alebo potomný rímsky Pápež (vynímajúc hodinu smrti, a vtedy aj len s tou výminkou, že po vyzdravení opäť pod tieto tresty padnú); tiež aj, že oni dotiaľ sú neschopní, milosť rozhrešenia obsiahnuť, dokiaľ všetke tieto protizákonné činy verejne nazpätok neodtiahnu, neodvolajú, za neplatné nevyslovia a nezrušia a všetko do predošlého stavu úplne a skutočne neprivedú alebo na iný spôsob Cirkvi a Nám a Apoštolskej Stolici patričné a primerané v ohlade vyšemenovaných punktov zadosťučinenie neurobia. Preto ustanovujeme a vyslovujeme sa týmto zretedne: že všetke menované osoby, bárby aj jaké obzvláštne vymenovanie požadovať mohli, jako aj jich nástupníci v úrade od vlastnočinného nazpätok vzatia, odvolania, za neplatnosť vyslovenia a zrušenia všetkých týchto protiprávnych činov alebo od nejakej na iný spôsob toho skutočného, povinného a primeraného zadosťučinenia Cirkvi Nám a Apoštolskej Stolici pod žiadnou zásterou, alebo na základe tohoto nášeho nariadenia, jako tiež aj na jakomkoľvek inom základe nie sú oslobodení a oprostení; leš sú a zostanú vždy k tomu povinní, chcú-li obsiahnuť milosť rozhrešenia.

Keď my túto povinnosť Našeho úradu, smutnou potrebou prinútení, so zarmúteným srdcom plníme, nezabúdžeme pri tom na žiaden spôsob, že my na tomto svete miesto toho zaujímame, ktorý nechce smrť hriešnika, leš aby sa obrátil a živý bol²⁾, a ktorý na tento svet prišiel, hľadať a spasiť, čo bolo ztratené³⁾. Preto prosíme a vzdýchame v hlbokoj poníženosti srdca nášeho bez prestania vo vrúcnjej modlitbe k milosrdenstvu Božiemu, aby Boh všetkých tých, proti ktorým prinútenými sa byť vidíme použiť prísnoš cirkevných trestov, svetlom milosti svojej dobrotive osvietiť, a svojou všemohúcou mocou z cesty záhuby na dráhu spasenia priviesť ráčil.⁴⁾

¹⁾ Sess. XXII. c. 11. ²⁾ Ezechiel. 33, 11. ³⁾ Luk. Ev. 19, 10. ⁴⁾ Nasledujú tuná v Pápežských listinách užívané formy: *Decernentes praesentes literas etc. Non obstantibus etc. Cum autem caedem praesentes literae etc. Volumus autem etc.*

Ponevác ale prítomné vynesenie nie všade a zvlášte nie na tých miestach, kde by toho najviac potreba bolo, bez nebezpečí uverejneným byť nemôže, jako je to vôbec známo: naridzujeme, aby ono na bránu chrámu lateránskeho, chrámu sv. Petra, kancelarie apoštolskej, u veľkého všeobecného dvoru súdneho (monte citatorio) a konečne in acie campi Florae tuná v Ríme dľa starodávnej obyčaje vyvesené a uverejnené bolo, a aby ono, keď sa to stane, všetkých patričných tak viazalo, jako keďby ono každému jednotlivcovi menovite a osobne doručené bolo. Dano v Ríme u svät. Petra atď. 26 Marca 1860.

Prikladný učinok od Jozefa II. cisára.

Jozef II-hý išiel jedného dňa, v rúchu obecného meštana, vo Viedni na prechádzku. Keď prišiel k jednému kostolu, spatril tam mnoho chudobných ľudí, ktorí na schodoch sediac, od nábožných do toho kostola idúcich za almužnu prosili. — S polutovaním: nečím jich tiež obdaroval, a chcel dial pokračovať, v tom okamžení jeden chlapec jedenásť, alebo dvanásť-ročný sa k nemu priblížil. „Čo žiadaš, malý priatel?“ pýtal sa ho uprimne cisár. Ó, Pane môj! odpovedal chlapec, s prenikavým hlasom. — Oni sa mi zdajú byť dobrotivým, a úfam, že ma od seba neodstrčia, že ma nezapovrhnu. — Čo že ťa trápi? vyprávaj mi! prehovoril k nemu dobrej vôle cisár. — Jejich uprimnosť ma osmeluje. Pred niekoľko mesiacami kdo by si bol na to pomyslel, že my žiadneho chleba mať nebudeme? — Môj otec bol jeden z hrdinských cisárskych dôstojníkov, ale pre svoj už starší vek bol prinútený svoju službu zanechať, žil on zo svojej malej penzie, ktorú mu každoročne cisár dával. On nám častejšej hovoril, že sa nektoré z jeho rán nikdy nemohly celkom uliečiť. — Z počiatku tohoto roku onemocnel, a my sme ho ztratili. — Núdzne dieťa, mluvil cisár, či tvoja matka má ešte viacej dietok? — I veľmi, Pane môj! odpovedal chlapec, já mám ešte dvoch mladších bratov; ktorí zostali doma, tam na konci ulice, kde naša matka bydlí, a ktorá od nektorého času nemocná, na posteli leží. Starosť a nedostatok všetku jej vládu už vyčerpaly. Ach, čo z nás bude, keď ju my ztratíme? Čo mluviac, potoky slz zo svojich očí vylieval.

Neplač nič, milé dieťa, mluvil cisár, ale id k lekárovi, ktorý tam dolu býva. Tu máš nečo peňazí; zaplať mu, a dobre sa maj. Pros Boha, žeby cisára rozpačoval na veľké zásluhy tvojho otca. — Ten chlapec, plný vďačnosti, pohliadnul na toho neznámeho, a pospíchal k lekárovi. — V tom čase ale, ten neznámy, to jest: cisár rovno išiel k tej chudobnej vdove. V príbytku, v ktorom ju našiel, všetko oznamovalo tú najväčšiu núdzu. Všetke náradia byly už popredané, okrem posteje; nad touto visel obraz Krista Pána, zo slonovej kosti. Tá biedna vdova bola ešte mladá, ale nedostatok a núdza ju učinily bledou a chudou; jej oči nemaly viacej žiadneho života, tak že už sotvá dýchala.

Keď Jozef cisár do izby vkročil, dietky a matka s podivením na neho patrily. — Já som lekár, mluvil cisár, a prišiel som vám moju službu odporúčať. — Ach, Pane! odpovedala ona prestrašená, já sa vám nebudem

môcť za vaše unúvanie odslúžiť. O to sa vy nestarajte, pravil cisár, já budem dostatočne zaplatený, keď vám len spomôžem. Vtedy pristúpil k lúžku (posteli), skusoval puls nemocnej, napísal nektoré slová, a to pismo položil na kachle, reknúc: tu je predpis, a úfam, že moja návšteva, vám nezadlho užitočná bude. S tým sa odobral, a preč odišiel.

Po niekoľko minútach, jako cisár odišiel, prišiel ten chlapec aj s opravdivým lekárom, a matke všetko vyprával, čo sa mu prihodilo. Ale však už bol lekár, mluvila matka, a zanechal aj predpis, hen na kachlách, vezmi ho, Edvarde. Tento učinil, čo mu matka kázala, a keď prečítal, skrikol: Ó, matko! matko! to bol cisár; on vám udelil penziu; on bol ten môj neznámy. Slyšte len, čo tu stojí napísané, — Pani! váš milý syn, s ktorým aby som sa v meste sišiel, šťastlivá príhoda dopúšťala, mi vyprával, že ste vy vdova bývalého mojeho zmužilého dôstojníka, a predca včul chleba nemáte. Cisár o vašom nešťastí nevedel, neobviňujte ho pre nespravodlnosť. Pre neho je veľmi ťažko, to všetko skúsiť, čo by on mal vedieť. Včul ale keď sa zvedel, nakoľko od neho závisí, spôsobí vám nejaké potešenie, a udelí vám prosriedky, k vychovaniu a vycvičeniu vašich dieťok potrebné. — Úradník mojej pokladnice dostane to naridenie, aby vaše meno so 2000 zl. do tabulky cisárskych penzií postavil, a naznačil. . . Jozef II.

Hľa, kde je núdza najväčšia, tam je pomoc Boha najbližšia! a kde sa Boha nezpustí, Boh ho tiež neopustí. Vtenkrát tá matka obrátila oči svoje k obrazu Krista Pána, vrúcne vďaky vzdávajúc za to šťastie, ktorého účasťou zostala, a volala o požehnanie zhora za svojho dobrodinca. Čo vidiac tie tri dietky, tiež cit útlej svojej vďačnosti vyjavovaly, a prítomný lekár, patriac na túto prenikavú prípadnosť, zo svojich očí slzy radosti utierajúc, spoločne sa tešil s tou tak šťastlivou rodinou. Matka vyzdravela, a jej tri dietky čnostlive, a nábožne vychované, neskorej k znešenému stavu sebe cestu pripravily.

Jak Titus nekdy, tak aj Jozef cisár každý večer tieto slová mohol opakovať: Já som ten deň neztratil.

Vestník Cirkevný.

Budin. — Brnenský cirkevný časopis „Hlas“ v prílohe k č. 8 medzi iným píše:

„Jestliže něco s naší strany zaběhlo, jest to nedopatření, s jakýž jsme slova „rozkol náboženský“ prostě státi nechali, domnívající se, že na ten Vámi podmetnutý smysl slova ta se nebudou slyšeti, poněvadž nám nic toho na mysli netanulo. Jinak přišlo u Vás; i pouštíme Vám toho, že jsme prozřetelněji jednati a tak připsi či dopis ten ve „Hlasu“ ustíhnutí měli, aby velikému nedorozumění přítrž učiněna byla. Můžeme tedy s lehkým srdcem vyznati, což jsme už bez toho v předešlém svém ohlášení vyznali: žeť ani Vy, p. redaktore, ani mužové, jížto s Vámi ve slovenském jazyku piší, nechťěji žádného rozkolu náboženského; vyznáváme, žeť ani jeden ze spisův náboženských sepsaný Vámi a ostatními, s Vámi slovenský jazyk užívajícími kat. spisovateli neobsahuje v sebě ničeho náboženskorozkolnického, už proto, že spisové ti schválení jsou Vašimi nejdůstojnějšími velepastýři.“

O inom obsahu prílohy tej s⁴ hárkovej budúce. Redakcia.

Budin. — So zarmúteným srdcom hladať musíme, že nektoré časopisy miesto toho, aby vyobcovacie breve pápežské uverejnili a tým čitateľstvu svojemu nad sardínskym revolucionárnym hniezdom oči otvorili, uverejnili jednu vymyslenú a všetkej hodnovernosti zbavenú listinu, aby sv. Cirkev katolícku o jej vážnosť pripravili. Listinu túto ponajprv uverejnil „Siecle,“ z ktorého potom iné časopisy proticirkevného ducha tú čarbaninu vypísaly, nehľadiac na pravdu, len na jej proticirkevnosť. Túto čarbaninu uverejnil aj „Magyar Sajtó“ v č. 79. Mnohí z čitateľov nielen že za pravdivú uznali čarbaninu túto, leš aj prišli na tú myšlienku: že čarbanina tá je to vyobcovacie breve, ktoré Sv. Otec v prítomnom čase nad útočníkov pápežských štátov vyslovil. O čarbanine tejto píše „M. S.“ takto: „že ona je pápežská listina, ktorá v sredoeku tak výhražnou zbrojou bola v rukách pápežských. Vtedy*) praj znela takto . . .“ Tu nasledujú zaklínania, až od hrúzy vlasy hore dubkom stávajú; lebo vzorka táto zaklína menovite každé myšlienky, slová, skutky, zovnútorne a vnútorne čiastky vyobcovaného atď. — Uverejnenie toto veľiké rozhorčenie spôsobilo medzi časopisami; tak obzvlášte „Volksfreund“ vyzval „Wanderer“ a, aby udal zriedlo, z ktorého tú vzorku vyobcovaciu (formula excommunicationis) čerpal? Či to pravda, že Pápeži kedy upotrebovali podobnú vzorku? A však odpovede nedostal. Nech je však spokojný s tým, že miesto žiadanej odpovede, nebol napojený hrubijanstvom. — Páni! V rímskom „Pontifikále“ a „Bullariách“ sa vzorky vyobcovania nachodia, ktoré však včulajšej, nad nápadlíkami pápežských štátov vyslovenej podobné sú: nie ale vašej barbárskej vzorke.

Ostrihom, d. 11. Apr. — Podpisy na adresu, Sv. Otcovi sa zasláť majúcu, už v arcibiskupstve prevyšujú číslo 25,000. Na čele darov, ku podpore Sv. Otca venovaných, stojí Jeho Eminencia s 2014 zl. 58 kr.

Od Trnavy, Linč d. 20-ho Apr. — Jak spasitelné ovocie pre Cirkev, vzbudzujúci príklad k náboženstvu pre veriácich, neobmedzenú radosť, a potešenie pre duchovného pastiera dobre usporiadané Braterstvo svätého Ruženca prináša, o tom já z mojej skúsenosti hodnoverné svedectvo vydať môžem. — Také Braterstvo sv. Ruženca, buď Bohu chvála! už od mnohých rokov, aj v mojej fare sa vynachádza, ktorého údovia nie len že mravný, kresťansko-prikladný život vedú; nie len že tohože sv. Ruženca zriadené modlitby, a pobožnosti, obzvlášte v dňoch nedelných a sviatočných, pred odpoľudňajšími službami božími pri milostivom obraze ruženskej Panny Marie vospolok horlive a nábožne vykonávajú; nie len že za mojeho tu v Linči duchovného úradovania pres svätý čas štyricať denného pôstu každodenne večer o šiestej hodine uslyšiac hlas zvona do kostola bedlive pospiechajú, tu tajemstvá sv. Ruženca rozjímajúc, a nábožné piesne so shromaždeným väčšieho počtu zástupom prospevuajúc; ale ešte aj na česť a chválu Božiu, a k okráseniu mojeho chudobného kostola, zo svojho došť chatrného imania, ponevadž len zo samých roľníkov povstávajú, dobrovolné obety činia, a k takovým aj iných povzbudzujú. — Včul o menších obetách zmienku činiť prenechajúc, len znamenitejšiu prednášam, ktorá k okrase chrámu Pána zdejšieho veľmi slúži, a to je: jedna väčšia na troch paliciach visiaca, zo svetlého hodbábu, krásnym obrazom najsvätejšieho srdca Ježiša, a Panny Marie, ozdobená zástava, za 80 zl. r. č. shotovená. — A hľa! túto zástavu pre môj ko-

stol obetovalo zdejšie Braterstvo sv. Ruženca; pri čom, najväčšie zásluhy sebe získali Martin *Orcsánzsky*, a Adam *Hupko*, ačkoľvek len prosredného v tejto obci imania obyvatelia; ktorí z vrúcnnej pobožnosti už od dávna za tým túžili, a žiadneho odpočinku zatiaľ nemali, žiadno unúvanie jim trpko neprichádzalo, dokud cieľ svoj aj opravdive neuskutočnili, tak že títo v pravde pôvodcami tejže zástavy nazývať sa môžu.

Ktorúžto zástavu, keď by bol, ku väčšiemu potešeniu mojich veriacich na moju s veriacimi prosbu Jeho Osvietenosti p. Jozef *Durguth*, generálny vikár, námestník Jeho Svetlosti pána kardinála, a arcibiskupa ostrihomského v okrese trnavskom v duchovných záležitostiach a prelát Pápežský, na zelený štvrtok v hlavnom chráme Pána trnavskom posvätiť ráčil, ktoréžto Jeho ochotné unúvanie nech Pán z vysosti hojne odplatí; — srdečne prajeme. — Tá istá už posvätená zástava, na slavnosti vzkriesenia Spasiteľa nášeho pri prôvode (processii), nie bez nábožného podivenia prvýraz ku cti a chvále Božej verejne nesená bola. — Pri ktorej príležitosti jak prenikavou duchovnou radosťou moje a veriacich srdce naplnené bolo, dostatočne sa vysloviť nemôže. — Sláva tedy nech je všetkým tým veriacim, ktorí pre česť a chválu Božiu túžia, a obety činia. O, daj Bože! aby aj napozatým srdce všetkých mojich veriacich pre čnosť, náboženstvo, česť a chválu Božiu ustavične horlilo.

Jozef Holba, farár linčanský.

Na **Trenčianskom Považí**, d. 24. Marca. — Mnoho síce u Boha vymôcť môže modlitba spoločná, o ktorej sme nedávno zmienku urobili, a ktorú Jeho Osv. najdôst. p. biskup nitriansky Augustín Roskoványi nie len pri sv. mši, na spôsob kolekty, ale i po službách božských v nedelňo-zasvätených dňoch pred vyložením velebnej sviatosti oltárnej tri razy opakovaným otčenášom a pozdravením anjelským vo všetkých farských kostoloch vybavovať narídl: avšak úplnú cenu ono získa, keď k prospechom Cirkve, a utrápeného, Najsvätejšieho Otca Pia IX-ho činom sa osvedčí. K uskutočneniu požiadavky tejto s účtu menovaný najdôstojnejší arcipastier v celej biskupii zbierky narídl; ktoré že na odpor nedostatkom našim a huckaninám nepriateľským bez prospechu nezostanú, ručí nám nábožný duch ľudu veriaceho.

A v skutku, prv lež by sa spôsob zbierok týchto v Trenčíne bol uverejnil, už veľk. p. František *Lukáty*, v odpočinku postavený od c. k. husárov kapitán, a veľk. p. Pavel *Klobucký*, pravotár a bývalý správca, uprimným príspevkom oddanosť a účtu synovskú k Svätému Otcovi dokázať pospiechali. Čo keď verejnosti oddávame, za sladkú povinnosť sebe pokladáme, verejné vďaky vysloviť nadrečeným ochotníkom; z ktorých tamten v trenčianskej kaplnke sv. Anny pri bočnom obraze sv. Anny v útorok, sobotu a sviatok pod sv. mšou sviece udržuje; tento ale krom oltáro-atlasových podúšek a inších obetí, verejnú, rozvodnením 1813. r. Váhom zrúcanú, a potomne z poza mosta k nadrečenej kaplnke prenesenú jezovitskú sochu sv. Jána Nep. každú sobotu svetlom zaopatruje. Zápalu takémuto kresťanskému prajeme mnoho nasledovníkov!

Keď zaiste zápal posvätný pobúrené srdce ľudské pokorí, a k vyhľadávaniu opravdivého časného a večného šťastia napraví: zablisne nie len Cirkvi ale i národom žiadaný pokoj blažený. — Vťahom čoho uprimnou vďačnosťou zaviazaní sme vznešenému arcipastierovi našemu, že behom roku tohoto, jako nedávnym obežní.

kom nás poistil, milé Považie apoštolskou návštevou svojou pouctí, príslušníkov milostami Duchu Sv. oblaží, a v terajších nepokojných časoch sverené berle svojej dietky poteší, posilní. K tomuto cieľu sa už popisujú birmovancov konajú. Zdar Boh!

Iván Rimanov.

Na **Trenčianskom Považí**, d. 28. Marca. — Jako v každom, tak i v nitrianskom biskupstve nachádzajú sa kroz nábožných predkov učinené základiny, z ktorých úrokov, nie len duchovenstvo, ale i učiteľstvo každoročne podporované býva. Základiny tieto v najnovějších časoch tak trpkým osudom podľahly: že behom tohoto roku žiadne, alebo len chatrné patričnosti podpory udelené byť mali. Aby teda nemilá okolnosť táto zmätok nespôsobilá, Jeho Osv. najdôst. p. biskup Augustín *Roskoványi* zo súkromnej pokladnice svojej 800. zl. rak. čís. k cieľom týmto veľkodušne vykázal, a tak nejednomu nedostatku milostivou pomocou prispieť ráčil. Pán Boh zaplať! *Jeden z vďačných v nedostatku postavených účastníkov.*

Ženeva. — Časopis „Il Cattolico“ je utlačený a jeho vydavateľ zatvorený. Prečo? Časopis tento uverejnil v jednom z posledných čísel tie úražky, ktoré katolícke kňazstvo, rehole náboženstvo vôbec v Miláne, Brescii, Lodi a Kremone trpia. V Miláne dekan, ponač na znamenie plesu nedal zvoniť, len úskokom sa oslobodil a na miesto neho iný kňaz, ktorého za tohože dekána držali, bol trápený, dokud omyl poznaný nebol. — Obzvlášte tunajšie od sv. Srdca Ježiša zvané mnišky besnote luzy boly vystavené, ktorá okná vytrieskala kamením; bár aj kláštor tento je pod ochranu francúzskeho konsula postavený a mnišky sú samé francúzky¹⁾. Mnišky tieto úskokom útočiste hľadať musely, a najprv do Paduy, odtiaľ ale do Benátok sa uchýlili.

Turin. — Kráľovské naríženie od 29. Marca ustanovuje, že zahraničné cirkevné naríženia, ktoréby do zemí Emilie prišli, bez kráľovského *exequatur* sa uverejniť nemajú.

Taliansko. — To osvedčovanie úcty k sv. Cirkvi a jej najvyššej Hlave, ktoré v svojich listoch, na Sv. Otca písaných, sardinská vláda pred svetom pretvaruje, jak bezpodstatné je, poznať z nasledujúcej pohoršlivej udalosti, ktorú od dňa 28. Marca z Pisy „A. All. Z.“ sdeluje: „Navzdor posvätného a cirkevno-smútočného času po čiernej nedeli miestodržiteľ (Viktora Emanuela syn) na deň svojeho prôvodu veľkolepý tanečný ples dá vydržiavať vo veľkom divadle Pagliano, kde sa priam tak, jako keby bol mäso-púst (fašiangy) cele divadlo na sálu tanečnú premeňuje. Ešte len to chýbä, aby s larvami prišli. Také je polozenie naše! — Nedávno sme pripomenuli, že sa tuná deodatské bibliie predávajú, ktoré ale pre nesrovnalosť so sv. Písmom, od Cirkve prijatým, neboly dovolené. Včul opäť sme z Florencie oddržali anglické pojednávania o zjavení sv. Jána, a to vo Florencii tlačené, v ktorýchžto sa katolícke učenie napadáva.

Rím, 29. Marca. — Rossy, ktorý dva listy (od Viktora Em. na sv. Otca, a od Cavoura na kardinála Antonelliho) priniesol, dosiaľ pripustený nebol.

Rím, d. 28. Marca. — Sv. Otec dla „A. A. Zeit.“ k spoločnosti loretanskej zaslal list, v ktorom podáva smutnú zprávu o tom, že sa udržovanie chrámu loretánskeho už od rokov len vypožičanými peniazmi zapravuje; a tak že k vyrovnaniu ustavične rastúceho „de-

¹⁾ Ano jedna z nich pochodí z čeľade Bonapartskej a pod jich správou sa jedna francúzska kňažna nachodí. — Čo sa tam teprv diať musí, kde nemá ochrany konsula. Red.

ficit“ dôchodky kapitule loretánskej umenšene byť musia. K zprave tejto dodáva pisateľ: „Táto nekdy tak výchylná pokladnica — nakoľko sa zná, od Francúzov (pod Napoleonom I.) docela bola vyprázdená; čo mnohí ešte zo žijúcich vlastnými očima videli.“

Rim. — Dňa 29. Marca veľkolepý průvod odbavovala „spoločnosť šľachtická (Congregazio dei nobili)“ z chrámu jezuitského do chrámu sv. Petra. Biskup Vitechi niesol pred průvodom kríž, ktorý mnoho hodnostárov cirkevných a svetských sprevádzalo. Podobné průvody sa ustavične odbavujú do chrámu sv. Petra, aby k Bohu všemohúcemu sa utíkali a spolu tým svoju k Sv. Otcovi oddanosť vyjavili. — Dňa 30. Marca ale chovanci „collegium romanum“ a, na 1300 průvodne tiahli tiež do tamtohože chrámu.

Paríž. — Dňa 28 Marca v nekdajšom svojom farskom chráme u sv. Rocha, za čas svojej pravoty Msgr. Dupanloup, biskup orleánsky držal kázeň pred asi 10,000 poslucháčami. Ešte i ulice ku chrámu vedúce boly plné ľudu, ktorý v chráme miesta nenašiel.

Paríž. — Pápežskú vyobcovaciu listinu ešte nesmú uverejniť, lebo ešte v „Moniteur“-e na svetlo nevyšla. Bezpochyby ešte nie sú hotoví s komentárom¹⁾, ktorý má vysvetľovať (?) listinu tú. Pochybujeme, že ju potom katolícke časopisy cirkevné vo Francúzsku uverejnia, keď „Moniteur“-om až k nepoznaniu bude spotvorená. — Jaký duch jich v komentarovaní vodiť bude, poznať z „Constitutionnel“ u, ktorý píše: „Toto, vlastne hovoriac, není cirkevné vyobcovanie, ktoréžto by od všeobecného Otca veriáciach naproti katolíckemu kniežatu namierené bolo; leš skorej politickej zápoved zo strany panovníka²⁾ rímskych štátov. „Praestanter! Trafili ste! Radíme vám, abyste si dobre prečítal „Conc. Trid. sess. 22. c. 11.“ a ubezpečujeme vás, že musíte na tú myšlienku prísť, že toto není žiaden čin politický, leš cirkevný.“

Paríž. — „Ami de la Religion“ dostalo napomenutie, ponač v tomto katolíckom časopise Sisson abbe proti poznamenaniu v „Moniteur“ a „Patrie“ poznamenal, že vláda francúzska prozradila úmysel použiť organických artikulo³⁾ ktoré Cirkev nikdy neprijala a že „trebárs sa jim platnosť politická odoprieť nedá, predca zabudnúť netreba, že Sv. Stolica a sbor francúzskych biskupov žiadnej neopominuly príležitosti, staváť sa proti tým výstupkom, ktoré si svetská vrchnosť dla týchto zákonov na púde cirkevnej dovoľovala. — Čo najbližšej sa očakáva odchod nunciusa. — Známý legitimista Laroche-Foucauld povedie 200 dobrovoľníkov z prednejších rodných francúzskych do Ríma. — Na čele tých 10, ktorí v senáte za svetské panovanie Sv. Otca hlasovali, stojí francúzsky hrdinský veliteľ a knieža z Magenty Mac-Mahon. — Laroche-Foucauld obetoval Sv. Otcovi na 3 roky užitek svojho kolossálneho statku.

Slavná Redakcia.

Jestli sl. Redakcia za dobré uzná, aby aj ľud náš

¹⁾ Iste to miesto „commentarium“ „commentum“ bude. Red.

²⁾ La, la! Kdo sa to hodí; znajú Francúzi robiť rozdiel medzi „Pápežom“ a „rímskym vládarom;“ len v spisku „Le Pape et le Congres“ nechceli tomu rozumieť. (Vid' č. 8 str. 57.)

³⁾ Teda nie proti samému konkordátu, vo Francúzsku platnému, jako to Sl. N. v č. 11. chybné udaly; ale len proti prílepku ku konkordátu.

Red.

veriaci videl z čítania našich Novín svoje dobrovolné obety, aby aj druhí príkladom týmto k podobným obeťám povzbudení boli, nech ráci uverejniť nasledujúce: v dekanáte trnavskom obety na stránku Najsvätejšieho Otca, Rímskeho Pápeža, Pia IX. učinené, aj skutočne patričnej duchovnej vrchnosti už odovzdané. Obetovali:

Vo farnosti Hrnčiarovskej.

Prevelb. p. Mihal Olhauzer, farár	10 zl. — kr.
„ Jozef Lehotay, učiteľ	2 zl. — „
„ Michal Merkvay, učiteľ Moderdorfský	1 zl. — „
„ Rychtár Hrnčiarovský	1 zl. — 15
Ostatní veriaci	19 zl. — „

Súčetne: 33 zl. 15 k.

Vo farnosti Bučánskej.

Prevelb. p. Jozef Spányi, farár	5 zl. — kr.
„ Gróf Zay mladý, (ačkol'vek evanjelik)	10 zl. — „
„ Pani jeho manželka, zrodená grófka Berényi	10 zl. — „
Veriaci	8 zl. — 50

Súčetne: 33 zl. 50 kr.

Vo farnosti Bohunickej.

Prevelb. p. Ján Ignác Alkusz, farár	5 zl. — kr.
Veriaci	6 zl. — 50

Súčetne: 11 zl. — 50

Vo farnosti Krupanskej.

Prevelb. p. Frant. Jalovecky, farár	9 zl. — 22
„ Gróf Kottek	10 zl. — „
„ Dorazin, úradník	5 zl. — „
Veriaci	8 zl. — 78

Súčetne: 33 zl. — „

Vo farnosti Rosindolskej.

Prevelb. p. Antoš Thalhammer, farár	5 zl. — „
Veriaci	20 zl. — 50

Súčetne: 25 zl. — 50

Vo farnosti Spacineckej.

Prevelb. p. Antoš Farkaš, farár a dekan	5 zl. — „
Veriaci	8 zl. — 50

Súčetne: 13 zl. — 50

Vo farnosti Linčanskej.

Veriaci	6 zl. — „

Úhrnkom: 156 zl. — 15 kr. r. č.

Oprava. — V predošlom čísle v poznamenaní jednohviezdíčkovom na dopis od Choča v treťom od konca riadku stáť má: „directe však sa nemodlíme“ atď.

Verejná pošta. Š. V. k. v Mindsz. Pochvaly hodná je Vaša dobrá vôľa; a však: a) preklad M. nesodpovie potrebám; b) ponovác práce naše v týchto okolnostiach tisícovým kritickým očiam sú vystavené, musia byť dokonále z ohľadu Cirkve, pravopisné z ohľadu cti národa; c) Výklad katekismusa úplný poskytuje „Všenauka“, ktorej katechetickú povahu doplniť len môže vydanie „katechetiky“ a „Všenauka“ primerane zostavená „Sbierka príkladov.“ K tomu viac diel k výberu treba, k. pr. Schmidt, Pruger, Guiloit atď. — L. Or. v H. Rukopis Váš o včelárstve podáme v pedag. Almanachu. — J. O v Tr. na stránku J. G. polročný predplatok 3 zl. 1 kr. ste poslal. — J. B. v D. obdržali sme Vaše posielky. Čo sa bude hodiť do našich časopisov podáme. Z mnohého nečo.

Odpovedný redaktor a vydavateľ Dr. Ondrej Radlinský, hlavní spolupracovník Viktor Sasinek.